

15 -ാം കേരള നിയമസഭ

12 -ാം സമ്മേളനം

നക്ഷത്രചിഹ്നമിട്ട ചോദ്യം നം. 190

15-10-2024 - ൽ മറുപടിയ്ക്ക്

വൈദ്യുതി ഉല്പാദന മേഖലയിൽ സ്വയംപര്യാപ്തത

ചോദ്യം	ഉത്തരം
<p align="center"> ശ്രീ ജി സ്റ്റീഫൻ, ശ്രീ സി. എച്ച്. കുഞ്ഞമ്പു ശ്രീ കെ യു ജനീഷ് കുമാർ, ശ്രീ പി.പി. സുമോദ് </p>	<p align="center"> ശ്രീ. കെ. കൃഷ്ണൻകുട്ടി (വൈദ്യുതി വകുപ്പ് മന്ത്രി) </p>
<p>(എ) വൈദ്യുതി ഉല്പാദന മേഖലയിൽ സ്വയംപര്യാപ്തത നേടുന്നതിനായി പ്രാവർത്തികമാക്കാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്ന വികസന ലക്ഷ്യങ്ങൾ എന്തൊക്കെയാണെന്നു വിശദീകരിക്കുമോ;</p>	<p>(എ) സംസ്ഥാനത്ത് ആഭ്യന്തര ഉത്പാദനശേഷി വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിന്, ജലവൈദ്യുതി പദ്ധതികൾ, സോളാർ, കാറ്റാടിപ്പാടങ്ങൾ തുടങ്ങിയ വിവിധ സാധ്യതകൾ ആരായുന്നുണ്ട്. സൗരോർജ്ജ നിലയങ്ങളുടെ പ്രധാന ന്യൂനത ഊർജ്ജ ആവശ്യകത കൂടിയ സമയം ഇവയുടെ ലഭ്യത ഉറപ്പു വരുത്താൻ സാധിക്കില്ല എന്നതാണ്. ഇതിനായി സംസ്ഥാനത്ത് സംഭരണ ശേഷിയുള്ള ജലവൈദ്യുത നിലയങ്ങളും പമ്പ്ഡ് സ്റ്റോറേജ് നിലയങ്ങളും ആവശ്യമാണ് എന്നാണ് വിലയിരുത്തിയിട്ടുള്ളത്. ഈ പ്രശ്നം ഒരു പരിധിവരെ പരിഹരിക്കുന്നതിന് സംസ്ഥാനത്ത് ബാറ്ററി സ്റ്റോറേജ് സംവിധാനങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കാനും ഉദ്ദേശിക്കുന്നു.</p> <p>2030-ഓടു കൂടി 10000 MW ന്റെ സ്ഥാപിതശേഷി കേരളത്തിൽ ഉണ്ടാക്കാനാണ് ലക്ഷ്യമിടുന്നത്.</p> <p>സംസ്ഥാനത്ത് 227.536 MW ന്റെ വിവിധ ജലവൈദ്യുത പദ്ധതികൾ നടപ്പിലാക്കി വരുന്നു. കൂടാതെ സാധ്യതാ പഠനങ്ങൾനടത്തിവരുന്ന മറ്റു പദ്ധതികളും വിഭാവനം ചെയ്യുന്നുണ്ട്.</p> <p>നിർമാണം പൂരോഗമിക്കുന്നതും, പുതിയ പദ്ധതികളും ഉൾപ്പെടെ വൻകിട / ചെറുകിട ജല വൈദ്യുത പദ്ധതികൾ മുഖേന 1582 MW അധിക ഉല്പാദന ശേഷി 2030-)ടു കൂടി ലക്ഷ്യമിടുന്നു.</p> <p>അധികമായി വൈദ്യുതി ഉൽപ്പാദിപ്പിക്കുന്നതിന് പൂരപ്പുറ സൗര നിലയങ്ങൾ, സോളാർ പാർക്ക്, സ്വകാര്യ സംരംഭകർ, സ്റ്റോട്ടിംഗ് സോളാർ, കാറ്റാടി നിലയങ്ങൾ എന്നീ പുനരുപയോഗ ഊർജ്ജ പദ്ധതികളും ആവിഷ്കരിച്ചു നടപ്പിലാക്കിവരുന്നു.</p>

വൈദ്യുതി ഉൽപ്പാദന മേഖലയിൽ സ്വയം പര്യാപ്ത നേടുന്നതിനായി പുനരപയോഗ ഊർജ്ജ ഉൽപ്പാദനം വർദ്ധിപ്പിക്കേണ്ടതുണ്ട്. ഇതിനായി പുതിയ കാറ്റാടി ഊർജ്ജ പദ്ധതികളും സൗരോർജ്ജ പദ്ധതികളും വികസിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള പദ്ധതി നിർദ്ദേശം കെ.എസ്.ഇ. ബി.എൽ. തയ്യാറാക്കിയിട്ടുണ്ട്. ഇതിന്റെ ഭാഗമായി സംസ്ഥാനത്തു പുരപ്പുറ സോളാർ പദ്ധതി വ്യാപിപ്പിക്കുന്നതിനായി നടപ്പിലാക്കിയ പദ്ധതിയാണ് സൗര. സൗര പദ്ധതിയുടെ കീഴിൽ ഫേസ് ഒന്നിലും രണ്ടിലുമായി 203.34 മെഗാവാട്ടിന്റെ 49402 നിലയങ്ങൾ കമ്മീഷൻ ചെയ്തു. കൂടാതെ MNRE DBT സ്കീം, പ്രധാന മന്ത്രി സൂര്യ ഘർ യോജന, പി എം കസും, സോളാർ സിറ്റി, ഡാറ ടോപ്പ്, കനാൽ ടോപ്പ്, ഗ്രൗണ്ട് ടോപ്പ്, വിവിധ ഗവൺമെന്റ് കെട്ടിടങ്ങളിലെ പുരപ്പുറ സോളാർ, പ്ലോട്ടിങ്ങ് സോളാർ തുടങ്ങി വിവിധ നിലയങ്ങളിലായി 30.08.2024 വരെ ആകെ 170638 നിലയങ്ങൾ സ്ഥാപിച്ചത് വഴി 1215.68 MW സൗരോർജ്ജം സോളാർ പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി ഗ്രിഡിലേക്കു കൂട്ടിച്ചേർക്കാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. ഇതു കൂടാതെ കേന്ദ്ര നവ പുനരപയോഗ മന്ത്രാലയത്തിന്റെ കീഴിൽ നടക്കുന്ന പ്രധാന മന്ത്രി സൂര്യ ഘർ പദ്ധതിയും, മറ്റു സ്വകാര്യ ഗാർഹിക, വാണിജ്യ സോളാർ പദ്ധതികളും ഉൾപ്പെടെ പ്രതിമാസം ഏകദേശം 30 മെഗാവാട്ട് വൈദ്യുതി ഗ്രിഡിലേക്കു കൂട്ടിച്ചേർക്കപ്പെടുന്നുണ്ട്.

വൈദ്യുതി ഉൽപ്പാദന മേഖലയിൽ സ്വയം പര്യാപ്ത നേടുന്നതിനു വേണ്ടി താഴെ പറയുന്ന ജലവൈദ്യുത പദ്ധതികൾ ആവിഷ്കരിച്ച് നടപ്പിലാക്കി വരുന്നു.

40 MW സ്ഥാപിത ശേഷിയുള്ള തൊട്ടിയാർ, 60 MW സ്ഥാപിത ശേഷിയുള്ള പള്ളിവാസൽ എക്സ്റ്റൻഷൻ എന്നീ ജല വൈദ്യുത പദ്ധതികളുടെ കമ്മീഷനിംഗ് ഉടൻ നടത്തുന്നതാണ്.

കൂടാതെ 127.50 MW മൊത്തം സ്ഥാപിത ശേഷിയുള്ള 8 ജല വൈദ്യുത പദ്ധതികളുടെ നിർമ്മാണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ പുരോഗമിക്കുന്നു. കൂടാതെ 7.5MW അധിക സ്ഥാപിത ശേഷി ലഭ്യമാക്കുന്നതിനായി നിലവിലുള്ള കുറ്റാടി ജല വൈദ്യുത പദ്ധതിയുടെ പുനരധാരണ നവീകരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടന്നു വരുന്നു.

92 MW മൊത്തം സ്ഥാപിത ശേഷിയുള്ള 13 ചെറുകിട ജല വൈദ്യുത പദ്ധതികൾ നിർമ്മാണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ആരംഭിക്കുന്നതിനു മുന്നോടിയായി

യിട്ടുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ (സ്ഥലമേ റെടുപ്പ് ഉൾപ്പെടെയുള്ളവ) വിവിധ ഘട്ടങ്ങളിലാണ്.

ഇടുക്കി സുവർണ്ണ ജൂബിലി പദ്ധതി (800 MW/ 1301 Mu), ശബരിഗിരി എക്സ്പ്ലോറേഷൻ സ്കീം (450 MW/834.16 Mu), ലക്ഷ്മി ജല വൈദ്യുത പദ്ധതി (240 MW/ 347 Mu) എന്നിവയുടെ നിർമ്മാണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ആരംഭിക്കുവാൻ ആവശ്യമായ അനുമതികൾ ലഭ്യമാക്കുന്നതിനും വിശദമായ പ്രോജക്ട് റിപ്പോർട്ട് പൂർത്തീകരിക്കുന്നതിനുമുള്ള നടപടികൾ പുരോഗമിക്കുന്നു.

കൂടാതെ ഡാമുകളിൽ നിന്നും പുറന്തള്ളുന്ന വെള്ളം വീണ്ടും പമ്പ് ചെയ്ത് വൈദ്യുതി ഉത്പാദനം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്ന തിനായി പമ്പ്ഡ് സ്റ്റോറേജ് പദ്ധതികൾ നടപ്പിലാക്കുന്നതിനായി മൊത്തം 3330 മെഗാവാട്ട് ശേഷിയുള്ള 10 സൈറ്റുകൾ കണ്ടെത്തിയിട്ടുണ്ട്. ഇതിൽ 2 പദ്ധതികൾ നടപ്പിലാക്കുന്നതിന് സർക്കാരിന്റെ തത്വത്തിലുള്ള അനുമതി ലഭ്യമായിട്ടുണ്ട്. കൂടാതെ വിവിധ പദ്ധതികളുടെ ഇൻവെസ്റ്റിഗേഷൻ/ ഡി.പി.ആർ തയ്യാറാക്കൽ പ്രവൃത്തികളും നടന്നു വരുന്നു.

ഇ.എം.സിയിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന SHPസെൽ മുഖാന്തരം ചെറുകിട ജല വൈദ്യുത പദ്ധതികളുടെ നിർമ്മാണം സ്വകാര്യ-തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ-സഹകരണ മേഖല എന്നിവയുടെ പങ്കാളിത്തത്തോടെ സംസ്ഥാനത്ത് നടപ്പിലാക്കി വരുന്നു. ഇതിനായി നിലവിൽ ഉള്ള ചെറുകിട ജല വൈദ്യുത പദ്ധതി നയം പുതുക്കുന്നത് സർക്കാരിന്റെ സജീവ പരിഗണനയിലാണ്.

നിലവിൽ 8പദ്ധതി കളിൽ നിന്ന് 54.1 MW ശേഷി ഈ ചെറുകിട ജലവൈദ്യുത മേഖലയിലുടനീളം കഴിഞ്ഞു. നിരവധി പദ്ധതികൾ തുടർന്ന് വരുന്നു. സ്വകാര്യ സംരംഭകർ കണ്ടെത്തിയ പുതിയ പദ്ധതികൾക്കുള്ള അപേക്ഷകളും ഇ.എം.സിയിൽ ലഭിക്കുന്നുണ്ട്. പ്രളയത്തിൽ നശിച്ചുപോയ പാമ്പുകയം പദ്ധതിയുടെ പുനരുദ്ധാരണ പ്രവർത്തനങ്ങളും നടന്നുവരുന്നു.

വൈദ്യുതി ഉല്പാദന മേഖലയിൽ സ്വയംപര്യാപ്തത നേടുന്നതിനായി അനേകർട്ട് മുഖേന താഴെ പറയുന്ന പദ്ധതികൾ നടപ്പിലാക്കി വരുന്നു :-

- സർക്കാർ/പൊതുസ്ഥാപനങ്ങളിൽ സൗരോർജ പവർ പ്ലാന്റുകൾ സ്ഥാപിക്കുന്ന പദ്ധതി ഡെപ്പോസിറ്റ് പ്രവർത്തിയായി അനെർട്ട് നടപ്പിലാക്കുന്നു. (10 % സംസ്ഥാന ധനസഹായ ത്തോടെ).

- റിന്യൂവബിൾ എനർജി സേവന ദാതാക്കൾ മുഖേന സോളാർ പവർ പ്ലാന്റുകൾ സ്ഥാപിക്കുകയും, ഒരു നിശ്ചിത നിരക്കിൽ സ്ഥാപനങ്ങൾക്കെടുത്തിലഭ്യമാക്കുകയും ചെയ്യുന്ന പദ്ധതിയാണ് റെസ്കോ (RESCO) മോഡൽ പദ്ധതി. സർക്കാർ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ അനെർട്ട് RESCO ആയി സൗരോർജ്ജ പവർ പ്ലാന്റുകൾ സ്ഥാപിക്കുന്ന പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കുന്നു. കണ്ണൂർ തലശ്ശേരിയിലെ RUBCO യിൽ 350 kW സൗരോർജ്ജ പവർ പ്ലാന്റും എറണാകുളം ജില്ലയിലെ ഇരുമ്പനത്തുള്ള TRACO CABLE കമ്പനിയിൽ 500 KW സൗരോർജ്ജ പവർ പ്ലാന്റും സ്ഥാപിച്ചു. ഇത് കൂടാതെ കാർഷിക സർവകലാ ശാലയുടെ കീഴിലുള്ള 4 സ്ഥാപനങ്ങളിൽ (1. കാർഷിക കോളേജ് വെള്ളായണി -150 കിലോ വാട്ട്, 2. കാർഷിക കോളേജ് പടന്നക്കാട്-100 കിലോവാട്ട്, 3. കാർഷിക യൂണിവേഴ്സിറ്റി തൃശ്ശൂർ- 250 കിലോവാട്ട്, 4. കേളപ്പുഴി അഗ്രിക്കൾച്ചറൽ എഞ്ചിനീയറിംഗ് കോളേജ് മലപ്പുറം - 100 കിലോവാട്ട്) ആകെ 600 കിലോ വാട്ട് ശേഷിയുള്ള സൗരോർജ്ജ പവർ പ്ലാന്റുകൾ അനെർട്ട് RESCO ആയി നടപ്പിലാക്കുന്ന പദ്ധതി യുടെ പ്രതിഷ്ഠാപനം പൂർത്തിയായി.

ഗാർഹിക സൗരോർജ്ജ പവർ പ്ലാന്റുകൾ സ്ഥാപിക്കുന്ന കേന്ദ്ര പദ്ധതി ആയ 'പി.എം. സൂര്യ ഘർ' പ്രചരിപ്പിക്കുന്നു.

- അനെർട്ടിന്റെ പ്ലാൻ ഫണ്ട് ഉപയോഗിച്ച് സൗജന്യമായി ലൈഫ് മിഷൻ / BPL വീടുകളിൽ 2 kW വീതം ശേഷിയുള്ള സൗരോർജ്ജ പവർ പ്ലാന്റുകൾ സ്ഥാപിക്കുന്ന പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കുന്നു. ഈ പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി സൗജന്യമായി ഗുണഭോക്താക്കൾക്ക് ഇൻഡക്ഷൻ കുക്കറും നൽകുന്നു.

- മത്സ്യത്തൊഴിലാളികളുടെ പുനരധിവാസ പദ്ധതിയായ 'പുനർഗേഹം' പദ്ധതിയിൽ സ്ഥാപിച്ച വീടുകളിൽ 2 കിലോവാട്ട് വീതം ശേഷിയുള്ള സൗരോർജ്ജ പ്ലാന്റുകൾ സ്ഥാപിക്കുന്ന പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കുന്നു.

- സ്മാർട്ട് സിറ്റിയുമായി സഹകരിച്ചുകൊണ്ട് തിരുവനന്തപുരം കോർപ്പറേഷനിലെ എല്ലാ സർക്കാർ

		<p>കെട്ടിടങ്ങളിലും സൗരോർജ്ജ പവർ പ്ലാന്റുകൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കുന്നു.</p> <ul style="list-style-type: none"> • സോളാർ സൂിറ്റ് ലൈറ്റുകൾ ഡെപ്പോസിറ്റ് പ്രവർത്തിയായി നടപ്പിലാക്കുന്നു. • പച്ചക്കറികൾ / പഴങ്ങൾ ഇവ കേടുകൂടാതെ സൂക്ഷിക്കുന്നതിന് സോളാർ കോൾഡ് സ്റ്റോറേജ് സ്ഥാപിക്കുന്ന പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കുന്നു. • പട്ടികവർഗ വിഭാഗത്തിലുള്ള വിദ്യാർത്ഥികൾ താമസിക്കുന്ന ഹോസ്റ്റലുകളിൽ സോളാർ ഹൈബ്രിഡ് / ഓഫ്ഗ്രിഡ് പവർ പ്ലാന്റുകൾ സ്ഥാപിക്കുന്നപദ്ധതി ഡെപ്പോസിറ്റ് പ്രവർത്തിയായി നടപ്പിലാക്കുന്നു. • വിദൂര ആദിവാസി കോളനി കളിൽ വിൻഡ് സോളാർ ഹൈബ്രിഡ് പവർ പ്ലാന്റുകൾ സ്ഥാപിക്കുന്ന പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കുന്നു.
(ബി)	<p>പമ്പ്ഡ് സ്റ്റോറേജ് ജലവൈദ്യുത പദ്ധതികൾ സ്ഥാപിക്കുന്നത് പരിഗണനയിലുണ്ടോ; ഇതിനായി സ്വകാര്യ-സഹകരണ മേഖലകളുടെ പങ്കാളിത്തം ഉറപ്പാക്കുന്നതിന് നയപരിപാടി രൂപീകരിച്ചിട്ടുണ്ടോ;</p>	<p>(ബി) പമ്പ്ഡ് സ്റ്റോറേജ് ജല വൈദ്യുത പദ്ധതികൾ സ്ഥാപിക്കുന്നത് കെ.എസ്. ഇ.ബി.എൽ-ന്റെ പരിഗണനയിലുണ്ട്. ഇതിനായി ടി പദ്ധതികൾ PPP മോഡൽ വഴി നടപ്പിലാക്കാൻ 02.08.2024 -ലെ ബോർഡ് ഉത്തരവ് പ്രകാരം തീരുമാനിച്ചിട്ടുണ്ട്.</p> <p>കേരളത്തിൽ സാധ്യമായ പമ്പ്ഡ് സ്റ്റോറേജ് ജല വൈദ്യുത പദ്ധതികൾ കെ എസ്. ഇ ബി എൽ ന്റെ ഡാമുകൾ ഉപയോഗിച്ച് കെ എസ്. ഇ ബി എൽ ന്റെ പരിഗണനയിൽ ഉള്ള പദ്ധതികൾ കൂടാതെ ഇ.എം.സിയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ പമ്പ്ഡ് സ്റ്റോറേജ് പദ്ധതികൾ വികസിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രാരംഭ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ആരംഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇ.എം.സി തയ്യാറാക്കിയ കരടുപമ്പ്ഡ് സ്റ്റോറേജ് ജല വൈദ്യുത പദ്ധതികൾ നയം സർക്കാരിന്റെ സജീവ പരിഗണനയിലാണ്.</p>
(സി)	<p>സംസ്ഥാനത്ത് ഫ്ലോട്ടിംഗ് സൗരോർജ്ജ നിലയങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള സാധ്യതകൾ പരിശോധിച്ചിട്ടുണ്ടോ; അറിയിക്കുമോ?</p>	<p>(സി) കെ.എസ്.ഇ.ബി.എൽ-ന്റെ ഉടമസ്ഥതയിലുള്ള 8 ജലാശയങ്ങളിലും വാട്ടർ അതോറിറ്റിയുടെ ഉടമസ്ഥതയിലുള്ള 2 ജലാശയങ്ങളിലും ഫ്ലോട്ടിംഗ് സൗരോർജ്ജ പ്ലാന്റ് സ്ഥാപിക്കുന്നതിന് വേണ്ടി താരിഫ് അധിഷ്ഠിത ദർഘാസുകൾ കെ.എസ്.ഇ.ബി.എൽ ക്ഷണിച്ചെങ്കിലും ഉയർന്ന താരിഫ് ആണ് ലഭിച്ചത്. തുടർന്ന് കേരളത്തിലെ എല്ലാ ജല സ്രോതസ്സുകളിലും ഫ്ലോട്ടിംഗ് സോളാർ സ്ഥാപിക്കുന്നതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പ്രാഥമിക പഠനം നടത്തുന്നതിനും ഫ്ലോട്ടിംഗ് സോളാർ സ്ഥാപിക്കുന്നതിനും അനുയോജ്യമായ ജലസംഭരണികൾ കണ്ടെത്തുന്ന-തിനുമായി കേരള സർക്കാർ അനൗദ്വിന ചുമതലപ്പെടുത്തി. കൂടാതെ</p>

വെസ്റ്റ് കല്ലട വില്ലേജിൽ എൻ എച്ച് പി സി നടപ്പിലാക്കുന്ന 50 MW ഫ്ലോട്ടിങ് സോളാർ പദ്ധതി വഴി ഉല്പാദിപ്പിക്കുന്ന വൈദ്യുതി കെ.എസ്.ഇ.ബി.എൽ വാങ്ങുന്നതിലേക്കായി കെ.എസ്.ഇ. ബി.എൽ-ഉം എൻ എച്ച് പി സി യും തമ്മിലുള്ള കരട് വൈദ്യുതി വാങ്ങൽ കരാർ 10.07.2024 ൽ ഒപ്പുവച്ചിട്ടുണ്ട്.

സംസ്ഥാനത്ത് ഫ്ലോട്ടിംഗ് സൗരോർജ്ജ നിലയങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള സാധ്യതകൾ ANERT പരിശോധിച്ചു വരുന്നുണ്ട്. ലോക ബാങ്കിന്റെ ഒരു പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി മൂന്നു ഡാമുകളിൽ (കല്ലട, പോത്തുണ്ടി, കാരാപ്പുഴ അണക്കെട്ടുകൾ) ഫ്ലോട്ടിംഗ് സൗരോർജ്ജ നിലയങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള സാധ്യതകൾ സംബന്ധിച്ച് വിശദമായ പഠനം നടന്നുവരുന്നുണ്ട്. ഇവയിൽ യഥാക്രമം 133, 25, 38 മെഗാവാട്ട് എന്നിങ്ങനെ ശേഷിയുള്ള ഫ്ലോട്ടിംഗ് സൗരോർജ്ജ നിലയങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കാൻ സാധ്യത കാണുന്നുവെന്നാണ് പ്രാഥമിക പഠനങ്ങളിൽ കാണുന്നത്.

ഫ്ലോട്ടിംഗ് സൗരോർജ്ജ നിലയങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതു സംബന്ധിച്ച് വിശദമായ മാർഗ്ഗരേഖയുടെ കരട് തയ്യാറായിട്ടുണ്ട്. താൽപര്യം പ്രകടിപ്പിക്കുന്ന സ്വകാര്യ സംരംഭകർക്ക് വേഗത്തിൽ പദ്ധതി നടപ്പാക്കാനുതകുന്ന സിംഗിൾ വിൻഡോ സംവിധാനവും ഇതോടൊപ്പം തയ്യാറാക്കാനുദ്ദേശിക്കുന്നു.

സെക്ഷൻ ഓഫീസർ